

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

จากที่ได้ผู้เขียนได้กล่าวถึงปัญหาและความสำคัญของปัญหาในการกำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าว (Alien) ซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทย มาแล้วในบทที่ 1 หลักการและแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ในบทที่ 2 ตลอดจนหลักการขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ตามกฎหมายคนเข้าเมืองของต่างประเทศและของประเทศไทย ในบทที่ 3 ทำให้สามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า การที่คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรได้นั้น พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 40¹ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปี แต่ให้มีจำนวนไม่เกินประเทศละหนึ่งร้อยคนต่อปี และสำหรับคนไร้สัญชาติไม่เกินห้าสิบคนต่อปี โดยในทางปฏิบัติในแต่ละปีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจะออกประกาศกำหนดจำนวนคนต่างด้าวซึ่งจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรลงในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งช่วงระยะเวลาที่ออกประกาศมักจะเป็นไตรมาสสุดท้ายของปี เนื่องจากส่วนราชการผู้ปฏิบัติ คือสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะต้องทำเรื่องเสนอผ่านสำนักงานตำรวจแห่งชาติไปยังกระทรวงมหาดไทย และจากกระทรวงมหาดไทยไปยังคณะรัฐมนตรี เมื่อคณะรัฐมนตรีอนุมัติแล้วก็ยังคงต้องส่งไปให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจสอบอีกครั้ง ก่อนที่จะส่งเรื่องกลับไปให้กระทรวงมหาดไทยเพื่อให้รัฐมนตรีลงนามในร่างประกาศแล้วจึงนำไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ครั้นเมื่อได้ลงตีพิมพ์หรือที่เรียกกันว่าได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาแล้ว สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจึงจะเปิดรับคำขอเพื่อมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรได้

¹ มาตรา 40 ภายใต้อำนาจมาตรา 42 มาตรา 43 และมาตรา 51 ให้รัฐมนตรีโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษากำหนดจำนวนคนต่างด้าว ซึ่งจะมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปี แต่มิให้เกินประเทศละหนึ่งร้อยคนต่อปี และสำหรับคนไร้สัญชาติมิให้เกินห้าสิบคนต่อปี

เพื่อประโยชน์แห่งการกำหนดจำนวนคนต่างด้าว บรรดาอาณานิคมของประเทศหนึ่งรวมกันหรือแต่ละอาณานิคมซึ่งมีการปกครองของตนเองให้ถือเป็นประเทศหนึ่ง.

สำหรับคนต่างด้าวผู้ที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรถาวรมีสิทธิต่าง ๆ ดังนี้

- 1) มีสิทธิที่จะอยู่ในประเทศไทยเป็นการถาวรไปตลอดชีวิต โดยไม่ต้องคอยยื่นคำขอเพื่อพำนักอยู่ต่อเป็นการชั่วคราวในแต่ละปีอีก
- 2) มีสิทธิได้รับใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าว ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นบัตรประจำตัวประชาชนสำหรับคนต่างด้าว
- 3) มีสิทธิที่จะได้รับการบันทึกชื่อเข้าอยู่ในทะเบียนบ้าน (แบบ ท.ร. 14) เช่นเดียวกับคนสัญชาติไทยด้วย²
- 4) มีสิทธิตามที่กฎหมายต่าง ๆ ได้กำหนดไว้ เช่น ได้สิทธิเกี่ยวกับสัญชาติของบุตรที่เกิดในประเทศไทย เพราะในกรณีที่บิดาและมารดาเป็นผู้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เมื่อมีบุตรเกิดในประเทศไทย บุตรก็จะได้รับสัญชาติไทย³
- 5) มีสิทธิซื้อห้องชุดในอาคารชุด (Condominium) โดยไม่ต้องโอนเงินจากต่างประเทศเข้ามาซื้อ เพราะถ้าหากไม่ใช่เป็นคนมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร จะต้องโอนเงินจากต่างประเทศเข้ามาจึงจะมีสิทธิซื้อได้⁴

² ระเบียบสำนักทะเบียนกลาง ว่าด้วยการจัดทำทะเบียนราษฎร พ.ศ. 2535. ข้อ 44 ทะเบียนบ้าน (ท.ร. 14) ใช้ลงรายการของคนที่มีสัญชาติไทยและคนต่างด้าวที่มีใบสำคัญประจำตัวคนต่างด้าวเท่านั้น.

³ พระราชบัญญัติสัญชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535. มาตรา 7 บุคคลดังต่อไปนี้ย่อมได้สัญชาติไทยโดยการเกิด

- (1) ผู้เกิดโดยบิดาหรือมารดาเป็นผู้มีสัญชาติไทย ไม่ว่าจะเกิดในหรือนอกราชอาณาจักรไทย
- (2) ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย ยกเว้นบุคคล ตาม มาตรา 7 ทวิ วรรคหนึ่ง

มาตรา 7 ทวิ ผู้เกิดในราชอาณาจักรไทย โดยบิดาและมารดาเป็นคนต่างด้าว ย่อมไม่ได้รับสัญชาติไทย ถ้าในขณะที่เกิดบิดาตามกฎหมายหรือบิดาซึ่งมิได้มีการสมรสกับมารดาหรือมารดาของผู้นั้นเป็น

- (1) ผู้ที่ได้รับการผ่อนผันให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย
- (2) ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้เข้าอยู่ในราชอาณาจักรไทยเพียงชั่วคราว หรือ
- (3) ผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

ในกรณีที่เห็นสมควรรัฐมนตรีจะพิจารณาและสั่งเฉพาะรายให้บุคคลตามวรรคหนึ่งได้สัญชาติไทยก็ได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

ให้ถือว่าผู้เกิดในราชอาณาจักรไทยซึ่งไม่ได้สัญชาติไทยตามวรรคหนึ่งเป็นผู้ที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เว้นแต่จะมีการสั่งเป็นอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

⁴ พระราชบัญญัติอาคารชุด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2534. มาตรา 19 คนต่างด้าวและนิติบุคคลซึ่งกฎหมายถือว่าเป็นคนต่างด้าว อาจถือกรรมสิทธิ์ในห้องชุดได้ ถ้าเป็นคนต่างด้าวและนิติบุคคลดังต่อไปนี้

- (1) คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

6) มีสิทธิยื่นคำขอแปลงสัญชาติเป็นไทยได้⁵ (คนอยู่ชั่วคราวไม่สามารถยื่นคำขอแปลงสัญชาติได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบของตำรวจสันติบาล)

7) สามารถขอเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทาง (Passport) ของประเทศไทยเพื่อใช้สำหรับเดินทางไปต่างประเทศได้ด้วย เพราะบางในกรณีคนต่างด้าวผู้ที่มีถิ่นที่อยู่อาจจะขอหนังสือเดินทางจากสถานทูตหรือสถานกงสุลที่ตนมีสัญชาติไม่ได้ด้วยเหตุผลบางประการ ดังนั้น เมื่อมีความจำเป็นจะต้องเดินทางไปต่างประเทศ จึงจำเป็นต้องไปขอเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางจากกระทรวงการต่างประเทศของไทยเพื่อสำหรับใช้เดินทางแทนหนังสือเดินทาง

8) มีโอกาสในการทำงานเป็นกรรมการในบริษัทมหาชน เนื่องจากในกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัดได้กำหนดจำนวนและคุณสมบัติของกรรมการบริษัทด้วยว่า ต้องมีกรรมการอย่างน้อย 5 คน และกรรมการ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร⁶

พิจารณาแล้วจึงเห็นได้ว่า บุคคลผู้ได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมีสิทธิดีกว่าบุคคลต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรในหลายประการดังกล่าวข้างต้น

อย่างไรก็ตาม การที่บุคคลใดจะได้รับอนุญาตให้เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามมาตรา 41⁷ วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 กล่าวคือ กฎหมายกำหนดให้คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ

⁵ หนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย ค่วนมาก ที่ มท 0204.3/ว 1901 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2545 เรื่อง การขอถือสัญชาติไทยตามสามีและการแปลงสัญชาติเป็นไทยของบุคคลต่างด้าว.

⁶ พระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. 2535. มาตรา 67 บริษัทต้องมีกรรมการคณะหนึ่งเพื่อดำเนินกิจการของบริษัทประกอบด้วยกรรมการอย่างน้อยห้าคน และกรรมการ ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดต้องมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร.

⁷ มาตรา 41 คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมิได้ เว้น แต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการและด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ตามมาตรา 47 แล้ว

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไป เพื่อ ประโยชน์ของประเทศให้มากที่สุด ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าว ซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยคำนึงถึง รายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพและฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคง ของชาติหรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสมเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

คุณสมบัติของคนต่างด้าวซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยคำนึงถึงรายได้ สิทธิทรัพย์สิน ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมี สัญชาติไทย เจื่อนใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หรือเจื่อนใจอื่นตามความเหมาะสม เพื่อใช้เป็น หลักเกณฑ์และเจื่อนใจในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ซึ่งในปัจจุบันคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ได้ออกประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และเจื่อนใจประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ใน ราชอาณาจักร^๘ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าว เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรตามความในมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

จากการที่ผู้เขียนได้นำประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และ เจื่อนใจประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2546 ซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 41 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาวิเคราะห์โดยใช้กรอบแนวความคิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งชาติของ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.)^๙ เป็นแนวทางหลักในการวิเคราะห์ ในบทที่ 4 ทำให้ ทราบว่าประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองฉบับดังกล่าว ได้มีการกำหนดให้คนต่างด้าวที่มี อายุสิบสี่ปีขึ้นไปต้องได้รับการตรวจสอบประวัติ ดังนี้

- 1) ส่งประวัติและลายพิมพ์นิ้วมือส่งไปตรวจสอบประวัติที่กองทะเบียนประวัติอาชญา กรเพื่อตรวจสอบว่ามีประวัติกระทำความผิดหรือไม่
- 2) การตรวจสอบจากหนังสือรับรองประวัติอาชญากรรม
- 3) การตรวจสอบจากระบบบัญชีเฝ้าดูของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองว่าเป็นบุคคล ต้องห้ามตาม พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 หรือไม่ และ
- 4) การตรวจสอบว่าเป็นบุคคลที่มีหมายจับของตำรวจสากลจากกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

การตรวจสอบประวัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ดังกล่าว เป็นการกำหนดคุณสมบัติในลักษณะต้องห้าม กล่าวคือ หากคนต่างด้าวมีชื่อในระบบบัญชี เฝ้าดูของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หรือมีประวัติการกระทำความผิด หรือเป็นบุคคลที่มีหมายจับของ

^๘ ประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และเจื่อนใจประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าว เข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ได้มีการประกาศ เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2546.

^๙ สามารถ ศรียานงค์. (2538). *ทฤษฎีแนวความคิด และความหมายของความมั่นคงแห่งชาติ*. กรุงเทพฯ: สภา ความมั่นคงแห่งชาติ. หน้า 68-72.

ตำรวจสากล ก็ถือว่าขาดคุณสมบัติที่จะได้รับการพิจารณาให้มีสิทธิยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรในแต่ละประเภทคำขอต่อไป

ผู้เขียนมีความเห็นว่า หลักเกณฑ์ดังกล่าว เป็นการกำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าว โดยใช้เงื่อนไขด้านความมั่นคงแห่งชาติแล้ว กล่าวคือ หากให้บุคคลที่มีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวข้างต้น ได้รับการอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ถาวรในราชอาณาจักรแล้ว บุคคลดังกล่าวซึ่งเคยก่อเหตุอาชญากรรมมาก่อนแล้ว ย่อมมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดเหตุอาชญากรรมขึ้นได้มากกว่าคนที่ไม่เคยมีประวัติอาชญากรรมมาก่อน การอนุญาตให้บุคคลดังกล่าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรอาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศชาติในทุกด้านได้

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรในแต่ละประเภทคำขอแล้ว ผู้เขียนมีความเห็นว่าประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองดังกล่าว ได้มีการนำหลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติมาประกอบ ดังนี้

1) ประเภทเข้ามาเพื่อการลงทุน คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยจัดเข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านเศรษฐกิจ

2) ประเภทเข้ามาเพื่อทำงาน คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยกำหนดเงื่อนไขเข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านเศรษฐกิจ

3) ประเภทเข้ามาเพื่อเหตุผลทางมนุษยธรรม คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร แยกเป็น 6 กรณี คือ

(1) กรณีคู่สมรส ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคู่สมรสผู้มีสัญชาติไทย คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ในกรณีดังกล่าวเข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านสังคม

(2) กรณีบุตร ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาผู้มีสัญชาติไทย คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ในกรณีดังกล่าว เข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านสังคม

(3) กรณีบิดาหรือมารดา ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบุตรผู้มีสัญชาติไทย คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองได้กำหนดคุณสมบัติ

ของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรในกรณีดังกล่าว เข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านสังคม

(4) กรณีคู่สมรส ขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของคู่สมรสที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรในกรณีดังกล่าว เข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ

(5) กรณีบุตรขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบิดาหรือมารดาที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรในกรณีดังกล่าว เข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ

(6) กรณีบิดาหรือมารดาขอมิถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เพื่อให้ความอุปการะ หรืออยู่ในความอุปการะของบุตรที่ได้รับอนุญาตให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรแล้ว คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรในกรณีดังกล่าว เข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ

4) ประเภทเข้ามาเพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญ คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในทุกด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านการเมืองระหว่างประเทศ (การทูต) ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และสิ่งแวดล้อม

5) ประเภทกรณีพิเศษเฉพาะราย คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ได้กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร เข้าองค์ประกอบของความมั่นคงแห่งชาติในทุกด้าน คือ ด้านการเมือง ด้านการเมืองระหว่างประเทศ (การทูต) ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมจิตวิทยา ด้านการป้องกันประเทศ และด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การพลังงาน และสิ่งแวดล้อม

กล่าวโดยสรุป ประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2546 ได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าว ซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร โดยคำนึงถึงเงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติตามที่ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 41 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ที่ได้กำหนดไว้แล้ว

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไข ประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2546 ศึกษาเฉพาะกรณีเงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ ผู้เขียนมีความเห็นว่า ถึงแม้ว่าหลักเกณฑ์ กำหนดคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรไทยตามประกาศ คณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมืองฉบับดังกล่าวได้มีการนำเงื่อนไขด้านความมั่นคงแห่งชาติมาเป็น องค์ประกอบแล้วก็ตาม แต่การกำหนดดังกล่าวเป็นการกำหนดในลักษณะต้องห้ามจากการ ตรวจสอบประวัติของคนต่างด้าว และกำหนดองค์ประกอบด้านความมั่นคงแห่งชาติแฝงไว้ในแต่ ละคุณสมบัติตามประเภทคำขอ โดยยังมีได้กำหนดให้เห็นว่าเป็นการใช้เงื่อนไขด้านความมั่นคงใน ลักษณะเช่นไร ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะให้แก้ไข และเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง ในข้อ 1 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้มิตถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ข้อย่อย 1.2 โดยกำหนดลักษณะต้องห้ามของคนต่างด้าว ที่จะยื่นคำขอมิตถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรให้มีความชัดเจน ดังนี้

1) เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติ คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ดังนี้

จากเดิม

มาตรา 41 คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมิได้ เว้น แต่จะ ได้รับอนุญาต จากคณะกรรมการและด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตาม มาตรา 40 และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ตามมาตรา 47 แล้ว

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไป เพื่อ ประโยชน์ของ ประเทศให้มากที่สุด ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าว ซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยคำนึงถึง รายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้าน วิชาชีพและฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เงื่อนไขเกี่ยวกับ ความมั่นคง ของชาติหรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสมเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการ พิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น

มาตรา 41 คนต่างด้าวจะเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรมิได้ เว้น แต่จะ ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการและด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ภายในจำนวนที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 40 และได้รับใบสำคัญถิ่นที่อยู่ ตามมาตรา 47 แล้ว

เพื่อให้การเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวเป็นไป เพื่อ ประโยชน์ของประเทศให้มากที่สุด ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าว ซึ่งขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรโดยคำนึงถึง รายได้ สิทธิทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย เจื่อนใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ หรือเจื่อนใจอื่นตามความเหมาะสมเพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์และเจื่อนใจในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

ในการกำหนดเจื่อนใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติตามความในวรรคสองนั้น ให้คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าว คำนึงถึงประวัติการกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยยาเสพติด ประวัติการกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ ประวัติการกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการก่อการร้าย และประวัติการกระทำ ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน ในการกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับคุณสมบัติของคนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

๑๗๑

๑๗๑

2) เห็นควรให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่องหลักเกณฑ์และเจื่อนใจประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ลงวันที่ 26 ธันวาคม 2546 ดังนี้

จากเดิม

ข้อ 1. คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

1.1 คนต่างด้าวผู้ยื่นคำขอ ต้องถือหนังสือเดินทางที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (NON – IMMIGRANT VISA) และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปีมาแล้ว โดยมีรอบเวลาการพำนัก ไม่น้อยกว่า 3 ปี นับจนถึงวันยื่นคำขอ

1.2 คนต่างด้าวที่มีอายุสิบสี่ปีขึ้นไป ต้องได้รับการตรวจสอบประวัติ ดังต่อไปนี้

1.2.1 พิมพ์ลายนิ้วมือ และกรอกประวัติลงในแบบพิมพ์ลายนิ้วมือคนต่างด้าวดังกล่าวส่งไปตรวจประวัติที่กองทะเบียนประวัติอาชญากรเพื่อตรวจสอบว่ามีประวัติกระทำผิดหรือไม่

1.2.2 ตรวจสอบหนังสือรับรองประวัติอาชญากรรมที่คนต่างด้าวนำมาแสดง

1.2.3 ตรวจสอบว่าคนต่างด้าวดังกล่าวเป็นบุคคลต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 หรือไม่ โดยตรวจสอบจากระบบบัญชีเฝ้าดูของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง

1.2.4 ตรวจสอบว่าเป็นบุคคลที่มีหมายจับของตำรวจสากล จากกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.3 คนต่างด้าวต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย หรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสม เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาต

1.4 คนต่างด้าวต้องพูดและฟังภาษาไทยได้เข้าใจ

แก้ไขเพิ่มเติมเป็น

ข้อ 1 คุณสมบัติของผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาให้มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร

1.1 คนต่างด้าวผู้ยื่นคำขอ ต้องถือหนังสือเดินทางที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราว (NON – IMMIGRANT VISA) และได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นรายปีมาแล้ว โดยมีระยะเวลาการพำนักไม่น้อยกว่า 3 ปี นับจนถึงวันยื่นคำขอ

1.2 คนต่างด้าวที่จะยื่นคำขอมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร จะต้องไม่มีลักษณะดังต่อไปนี้

1.2.1 ไม่มีประวัติอาชญากร หรือประวัติการกระทำผิดความผิด โดยมีหนังสือรับรองประวัติอาชญากรรมประกอบยื่นคำขอ

1.2.2 ไม่เป็นบุคคลที่มีหมายจับของตำรวจสากล จากกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.2.3 ไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ดังนี้

(1) ไม่มีหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางอันถูกต้องและยังสมบูรณ์อยู่ หรือมีแต่ไม่ได้รับการตรวจลงตราในหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางเช่นว่านั้นจากสถานทูตหรือสถานกงสุลไทยในต่างประเทศหรือจากกระทรวงการต่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ไม่ต้องมีการตรวจลงตราสำหรับคนต่างด้าวบางประเภทเป็นกรณีพิเศษ

2) ไม่มีปัจจัยในการยังชีพตามควรแก่กรณีที่เข้ามาในราชอาณาจักร

(3) เข้ามาเพื่อประกอบอาชีพโดยไม่ได้รับใบอนุญาต

(4) วิกจริตหรือมีโรคอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(5) ยังมีได้รับวัคซีนป้องกันโรคติดต่อร้ายแรงตามประกาศกระทรวง

สาธารณสุข

(6) เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาของศาลไทยหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือคำพิพากษาของศาลต่างประเทศ เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดลหุโทษหรือความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดที่ยกเว้นไว้ในกฎกระทรวง

(7) เป็นบุคคลที่เคยกระทำการอันเป็นภัยต่อความมั่นคงใน หรือนอกราชอาณาจักรมาก่อน หรือบุคคลซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐบาลต่างประเทศได้ออกหมายจับที่มีใช้คดีทางการเมือง

(8) เป็นบุคคลที่เคยกระทำการเพื่อการค้าประเวณี การค้าหญิง หรือเด็ก การค้ามนุษย์ การค้ายาเสพติดให้โทษ การลักลอบหนีภาษีศุลกากร หรือเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน

(9) ไม่มีเงินติดตัวหรือไม่มีประกันตามที่รัฐมนตรีประกาศตามมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

(10) รัฐมนตรีไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522

(11) ถูกรัฐบาลไทยหรือรัฐบาลต่างประเทศเนรเทศ หรือถูกเพิกถอนสิทธิการอยู่อาศัยในราชอาณาจักรหรือในต่างประเทศมาแล้ว หรือถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยรัฐบาลไทยเสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ เว้นแต่รัฐมนตรีได้พิจารณายกเว้นให้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย

1.2.4 ไม่เป็นบุคคลที่เคยกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์

1.2.5 ไม่เป็นบุคคลที่เคยกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการฟอกเงิน

1.3 คนต่างด้าวต้องแสดงข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ สินทรัพย์ ความรู้ ความสามารถในด้านวิชาชีพ และฐานะในครอบครัวของคนต่างด้าวดังกล่าวกับบุคคลซึ่งมีสัญชาติไทย หรือเงื่อนไขอื่นตามความเหมาะสม เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาอนุญาต

1.4 คนต่างด้าวต้องพูดและฟังภาษาไทยได้เข้าใจ

การดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา 41 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการพิจารณาคนเข้าเมือง เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขประกอบการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักร ตามข้อเสนอแนะของผู้เขียนดังกล่าว จะทำให้การพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามามีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรเกิดความชัดเจน สอดคล้องกับหลักการและข้อตกลงของกลุ่มประชาคม โดยเฉพาะประชาคมอาเซียน และประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งยังก่อให้เกิดผลดีต่อสัมพันธภาพระหว่างกลุ่มประชาคมและ

รัฐภาคีต่าง ๆ เป็นประ โยชน์ต่อความมั่นคงของประเทศอย่างแท้จริง ส่งผลดีต่อการบริหารงานแผ่นดิน การค้า การลงทุน การพัฒนาเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้เป็นอย่างดี